

Kadri Braun

Teie 28.06.2023 nr 1.5-1.1/2622-1

Meie 21.09.2023 nr 29-1/4079-2

**Vastuskiri kollektiivsele pöördumisele
„Vabariigi Valitsusele puudega ja vähenenud
töövõimega inimeste toetuseks“**

Austatud Kadri Braun

Riigikogu sotsiaalkomisjon edastas Sotsiaalministeeriumile seisukohtade kujundamiseks kollektiivse pöördumise „Vabariigi Valitsusele puudega ja vähenenud töövõimega inimeste toetuseks“. Pöördumises tehti muuhulgas ettepanekuid töövõimetoetuse, vähenenud töövõimega isikute ning töölase rehabilitatsiooni teenuse osas. Nimetatud teemad kuuluvad alates 1. juulist 2023. aasta Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi haldusalasse. Eeltoodust tulenevalt esitame seisukohad järgmiste pöördumises esitatud ettepanekute osas:

Ettepanek 1. Töövõimetoetuse sidumine miinimumpalgaga st puuduva inimesega seotud töövõimetoetus suurus on võrdne alampalgaga (hetkel 725) ja osalise töövõimega pool miinimumpalgast. Töövõimetoetus peaks tõusma miinimumpalgaga.

Vabariigi Valitsuse tegevusprogramm (punkt 3.1.7) näeb ette, et Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium teeb analüüsi töövõimetoetuse tingimuste aja- ja asjakohasuse kohta pakutava sotsiaalkaitse piisavuse (sh kaalume võimalust töövõimetoetus siduda töötasu alammääraga) ja vähenenud töövõimega inimeste tööturule kaasatuse soodustamiseks ning esitab Vabariigi Valitsusele vastavad ettepanekud hiljemalt septembris 2026. aastal.

Ettepanek 2. Riigi toetused hinnatõusu kompenseerimiseks vähenenud töövõimega isikutele. Riigi ühekordsed toetused peavad puudutama ka puudega ja töövõimetuid/vähenenud töövõimega inimesi. Riik on unustanud, et puudega inimesed ning puuduva vähenenud töövõimega inimesed (eriti üksi elavad) jäävad hinnatõusudega hätta.

Inimestele, kellel töövõime hindamisena on tuvastatud osaline või puuduv töövõime ning kelle sissetulek on selle tõttu vähenenud või üldse puudub, maksab riik töövõimetoetust. Juhul, kui osalise või puuduva töövõimega inimene ei suuda tervisekahjustuse tõttu sissetulekut teenida samaväärselt terve inimesega, siis töövõimetoetus peaks selle osa inimese sissetulekust katma. Töövõimetoetuse reaalsuuruse säilitamiseks toimub iga-aastane töövõimetoetuse päevamäära indekseerimine. Eesti Töötukassa indekseerib päevamäära suurust iga aasta 1. aprillil riikliku pensionikindlustuse seaduse § 26 lõike 6 alusel kehtestatud riikliku pensioni indeksiga. Indeksi väärtus sõltub 20 protsenti tarbijahinnaindeksi aastasest kasvust (ehk hinnatõusust) ja 80 protsenti sotsiaalmaksu pensionikindlustuse osa laekumise aastasest kasvust (ehk palgatõusust).

Riik maksis erakorraliselt 2022. aastal ühekordset hinnatõusu leevendamise toetust summas 50 eurot inimestele, kellel 2022. aasta novembri seisuga oli töövõimetoetuse seaduse alusel tuvastatud

puuduv töövõime ja kellele maksti töövõimetoetust. Osalise töövõimega inimeste puhul eeldatakse, et nad on mingis ulatuses suutelised töötama ning neil on võimalik lisaks töövõimetoetusele ka töist sissetulekut teenida, mis aitab paremini majandusliku toimetuleku tagada.

Ettepanek 6. Rehabilitatsioon. Töölase rehabilitatsiooni raames vajadusel ka massaaži teenus, mis aitab säilitada töövõimekust (nt lihashaiguse korral). Rehabilitatsiooni teenust võiks saada ka erinevatest asutustest: nt ühest logopeedi teenust, teisest füsioteraapiat.

Kui inimesel on puude või haiguse tõttu mitu takistust ja ta vajab seetõttu tööle asumiseks või töötamise jätkamiseks mitme spetsialisti ehk rehabilitatsioonimeeskonna abi, saab Eesti Töötukassa pakkuda töölase rehabilitatsiooni teenust. Töölase rehabilitatsiooni eesmärk on valmistada inimest ette tööeluks ja toetada teda tööle asumisel või töötamisel. Kui teenusesaajal on vajadus massaaži või muude üksikute teenuste järgi, siis pärast aktiivravi perioodi lõppemist on võimalik tal saada eriarsti suunamisega taastusravi või erinevaid teenuseid läbi perearsti teraapiafondi (füsioterapeut, logopeed, kliiniline psühholoog). Töölase rehabilitatsiooni peamine eesmärk ei ole tervise parandamine või säilitamine, mistõttu ei pea me põhjendatuks lisada massaaži teenust töölase rehabilitatsiooni teenuste nimekirja.

Teenusesaajaga tegeleb rehabilitatsioonimeeskond, kes hindab teenusesaaja vajadusi terviklikult ning sellest lähtuvalt koostab rehabilitatsiooniplaani. Erinevate teenuste osutamine erinevate teenuseosutajate poolt tekitaks teenusesaajale lisakoormust (erinevad hindamised, plaanid, asukohad), info killustatust ning eesmärkide täitmise jälgimine oleks keerulisem.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiit Riisalo

majandus- ja infotehnoloogiaminister

Lisaadressaadid: Riigikogu sotsiaalkomisjon
Riigikantselei

Jim Tilk
Jim.Tilk@mkm.ee